

SOCIOLOGIE MEDICALĂ AN II

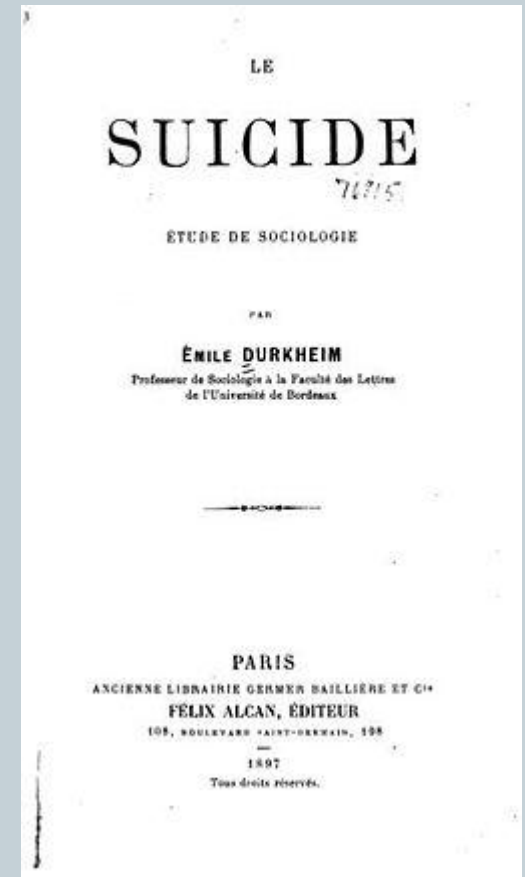
**SOCIOLOGIA MEDICALA.
SUBRAMURA IMPORTANTA A
SOCIOLOGIEI.**

Sef Lucr. Dr. Mihail Cristian Pîrlog, Asist. Univ. Dr. Dan Bondari

Aparitia sociologiei medicale (I)

- Apariția sociologiei medicale se bazează atât pe pluridimensionalitatea fenomenului „sănătate“, cât și pe ambiția sociologiei care se drește, în conformitate cu dezideratele enunțate de întemeietorii săi, o știință a „bunăstării“ și a „libertății“ umane.
- Sociologia medicală a debutat practic odată cu publicarea lucrării „*Le suicide. Etude de sociologie*“ (1897) a lui Emile Durkheim, în care el distinge două tipuri de solidaritate: mecanică și organică.

Aparitia sociologiei medicale (II)

- *Solidaritatea mecanică* este, ca formă de integrare socială caracteristică societăților primitive, definite de o minimă diviziune a muncii, omogenitate a rolurilor sociale, experiențe de viață comună și o conștiință colectivă puternică.
- *Solidaritatea organică* este specifică societății moderne industriale cu o diviziune a muncii sociale complexă, care presupune prin specializare și interdependența între indivizi. Membrii societății sunt diferiți, fiecare având propria personalitate, iar conștiința colectivă restrângându-se în favoarea celei individuale. Fiecare parte a sistemului are propria mișcare, diviziunea complexă a muncii asigurând armonia și coeziunea ansamblului. Indivizii cooperează pentru realizarea unor scopuri pe care nu le pot atinge singuri, datorită diferențelor de rol și a interdependenței impuse de diferențelor de status.

Aparitia sociologiei medicale (III)

- Dezagregarea relațiilor sociale – *anomia* - are consecințe negative pentru societate, dar și pentru persoane, acestea putând fi înminse către comiterea sucidului.
- Folosind date statistice, demografice din surse autorizate, Durkheim contrazice teoriile potrivit cărora rata sucidului este influențată de factori geografici, climatici, biologici, rasiali sau psihologici. El a susținut că sucidul este un fapt social obiectiv și poate fi explicat numai prin factori sociali.
- Analizând fenomenul sinuciderii (fenomen medical și social) Durkheim a demonstrat că acesta variază în funcție de un alt fapt social, integrarea și coeziunea socială, apărând astfel cerința metodologică de a explica un fapt social tot prin factori de natură socială.

Aparitia sociologiei medicale (IV)

- Primele teorii de sociologie medicală au apărut în anii '50 fiind elaborate de cercetători celebri precum Talcott Parsons (1902–1979), Robert K. Merton (1910–2003) sau Patricia L. Kendall (1921–).
- Ei au abordat din perspectivă sociologică aspecte ale instituțiilor de îngrijire a sănătății, ale rolurilor profesionale, organizarea instituțiilor de învățământ medical, au definit conceptele de boală și sănătate și au precizat și principalele drepturi și obligații ale statusurilor și rolurilor de pacient și medic.

Sociologia medicala – definiții, concepte (I)

- *Sociologia medicală* are drept obiect de studiu fundamentele sociale ale sănătății și îmbolnăvirii, interdependența dintre factorii sociali și starea de sănătate sau de boală a populației, precum și incidența stării de sănătate sau de boală asupra vieții sociale a indivizilor și a grupurilor umane.
- *Sociologia medicinei* studiază factori precum structura organizatorică, relațiile dintre roluri, sistemul de valori, ritualurile și funcțiile medicinei ca un sistem de conduite (R. Strauss, 1955)

Sociologia medicala – definiții, concepte (II)

- *Sociologia în medicină* integrează conceptele, principiile și cercetările sociologice în medicină, inclusiv educația sociologică a studenților medici, studiul comportamentului sanitar și al epidemiologiei sociale, studiul proceselor de dezvoltare ale unei boli sau ale factorilor care influențează atitudinea pacienților față de boală (R. Strauss, 1972)
- *Sociologia sănătății* – studiul particular al aspectelor economico-sociale ale sănătății, ale locului sistemului sanitar în societate și raporturile dintre diferitele politici sanitare (Steudler, 1972)

Obiectivele sociologiei medicale (I)

- distribuirea bolilor în societate, în funcție de sistemul social, mediul familial, religie, sex, clase sociale, profesie;
- factorii sociali și culturali legați de natura și gravitatea bolii;
- tipul de tratament adoptat;
- elementele sociale care intervin în procesul terapeutic;
- etiologia socială și ecologia bolii;
- comportamentele sociale ale terapiei și readaptării;
- medicina ca instituție socială;
- sociologia învățământului social;

Obiectivele sociologiei medicale (II)

- studiul variabilelor culturale ale manifestării sănătății și bolii;
- relațiile medicale și sociale în grupurile mici;
- bazele economice ale serviciilor medicale;
- influența industriilor medicale asupra stării de sănătate a populației;
- conexiunea dintre structura socială și boală;
- influența factorilor economico-sociali asupra stării de sănătate și răspunsul societății la sănătate și îmbolnăvire.

Aceste obiective interferează cu cele ale epidemiologiei și sănătății publice, dar există diferențe remarcabile în ceea ce privește metodele și tehnicile utilizate de fiecare disciplină în parte, precum și direcțiile și obiectivele cercetării.

Obiectivele sociologiei medicale (III)

- **Obiectivul medical:**

Sociologia medicală informează asupra proceselor sociale care interferează cu echilibrul fizic sau mental al indivizilor, aducându-și aportul la realizarea studiilor de epidemiologie socială, la studiul concepțiilor despre sănătate, și al comportamentului sanitar, în organizarea activității sanitare și elaborarea politicii sanitare.

Obiectivele sociologiei medicale (IV)

- **Obiectivul economic:**

Sociologia medicală efectuează cercetări asupra costurilor îngrijirii medicale, consumul de medicamente, cheltuielile individuale și de la buget referitoare la sănătate, oferind cunoștințe utile asupra comportamentelor sociale care influențează producerea și consumul prestației sanitare.

Obiectivele sociologiei medicale (V)

- **Obiectivul sociologic:**

Analizând problemele de sănătate, sociologia medicală vizează cunoașterea societății, domeniul medical reflectând în mod specific comportamentul individual și al grupurilor sociale. Studiind raportul sănătate – boală – societate, sociologia medicală încearcă să dezvăluie acest loc particular al vieții sociale.

Factorii medicali și sociali ai dezvoltării sociologiei medicale

- Sociologia medicală se va dezvolta în special în SUA, unde cercetarea organizațiilor medicale a reprezentat o prioritate pentru sociologie. Ulterior, după anii '70, și în țările europene se va dezvolta acest sector științific. Între factorii care au influențat evoluția sociologiei medicale se numără:
 - evoluția practicii medicale
 - transformarea instituțiilor de îngrijire a sănătății
 - creșterea prețului sănătății și introducerea sistemelor de asigurare a sănătății
 - organizarea studiilor de medicină
 - modificarea tabloului morbidității
 - implicarea guvernamentală sporită în domeniul sănătății și apariția surselor de finanțare pentru cercetarea sociologică a sistemelor sanitare.

Problematica sociologiei medicale (I)

Între temele dominante ale sociologiei medicale se numără:

- conceptele sociologice de sănătate și boală;
- schimbarea socială și dinamica timpurilor de morbiditate;
- cauze sociale ale îmbolnăvirilor;
- comportamentul bolnavului în spital și în societate;
- relațiile dintre medic și pacient;
- spitalul și pacienții;

Problematica sociologiei medicale (II)

Între temele dominante ale sociologiei medicale se numără:

- moartea și starea de muribund;
- comunicarea în practica medicală;
- inegalitatea accesului la serviciile sanitare;
- etnicitate, sănătate, asistență medicală;
- familia și îmbolnăvirea;
- femeile ca paciente și asistente ale bolnavilor;
- persoanele în vârstă și sănătatea;

Problematica sociologiei medicale (III)

Între temele dominante ale sociologiei medicale se numără:

- medicina și controlul social;
- devianță, etichetare și stigmat social;
- sistemul sanitar național în perspectivă internațională (comparativă);
- profesiile medicale și rolul lor în domeniul apărării și promovării sănătății publice;
- măsurarea stării de sănătate;
- evaluarea asistenței medicale.